

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

Valintaesitys

29.12.2023 Dnro: EURA 2021/900384/09
02 01 01/2023/ESAVO

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

XRTour – Matkailun edistyneet teknologiat Etelä-Savossa

Hakijan virallinen nimi

Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy

Hakemusnumero

900384

Saapumispäivämäärä

02.06.2023

Alkamispäivämäärä

01.11.2023

Päätymispäivämäärä

31.10.2025

Viranomainen

Etelä-Savon maakuntaliitto

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Uudistuva ja osaava Suomi ohjelman 2021-2027
kevään 2023 JTF haku

Hakuilmoituksen tunnus

ESALII-007

Käsittelijä

Aleksi Sami Tapio Laaksonen

Toimintalinja

7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi

Erytystavoite

7.1. Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä

Tukimuoto

Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Ryhmähankkeena, johon kuuluu tämän päähankkeen lisäksi muiden toteuttajien osahankkeita

Ryhmähanketunnus: R-00965

Ryhmähankkeen muut toteuttajat

Toteuttajan nimi	Toteuttajatyyppi	Y-tunnus
Sodan ja rauhan keskus Muisti Oy	Osahankkeen toteuttaja	2945093-7

Perustele, miksi hanke toteutetaan ryhmähankkeena

Hankkeen menestyksekkääseen läpiviemiseen tarvitaan paljon erilaista osaamista. Xamk tuo tähän hankkeeseen tarvittavan digitaalisten teknologioiden ja ohjelmistokehityksen osaamisen ja Sodan ja Rauhan keskus Muisti tuo hankkeeseen sisältö-, näyttely- ja matkailuosaamisen.

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Digitalisaatio tarjoaa matkailuyrityksille ja museoille paljon mahdollisuuksia liiketoiminnan kasvattamiseen ja Etelä-Savon matkailun kääntämiseen tätä kautta kasvu-uralle. Uusimmista teknologioista etenkin laajennetun todellisuuden (XR) teknologiat tarjoavat paljon uudenlaisia mahdollisuuksia matkailualan yrityksille ja museoille ja matkailijoiden odotukset digitaalisia toteutuksia kohtaan ovat kasvaneet. XR-teknologiat sisältävät muun muassa lisätyn todellisuuden (AR) ja virtuaalitodellisuuden (VR) teknologiat. Näiden uusien mahdollisuuksien hyödyntäminen matkailun edistämiseksi vaatii erikoistunutta osaamista, jota toimijoilta itseltään ei useinkaan löydy omasta takaa. Etelä-Savossa matkailu on uusi kärkiala alueellisessa älykkään erikoistumisen strategiassa, mutta kehittämistoimintaa liittyen XR-teknologioiden hyödyntämiseen matkailussa ei ole käynnissä erityisen paljon verrattuna moneen muuhun maakuntaan.

Hankkeen tavoitteena on edistää XR-teknologioiden soveltamista Etelä-Savon matkailuyritysten ja museotoimijoiden keskuudessa ja yleisemminkin lisätä XR-teknologioihin liittyvää osaamista alueella. Keskeisenä teemana on virtuaalinen matkailu. Lisäksi hankkeessa jatketaan aikaisemmassa hankkeessa aloitettua Mikkelin sotahistoriateeman mukaista XR-kehittämistoimintaa ja kehitetään eteenpäin Mikkelin matkailun mobiilisovellusta, joka hyödyntää lisättyä todellisuutta. Hankkeessa otetaan laajamittaisesti käyttöön XR-teknologioita kokeilevan kehittämisen periaatteiden mukaisesti tiiviissä yhteistyössä hankkeeseen osallistuvien sidosryhmien kanssa. Hankkeen tuloksena maakunnan XR-teknologioiden osaaminen paranee ja tietoisuus uusimpien teknologioiden mahdollisuuksista kasvaa ja toimijoiden liiketoiminta lähtee kasvuun. Hankkeen tuloksena on myös uusimmista teknologioista kiinnostuneiden matkailutoimijoiden yhteistyöverkosto.

Hankkeen toimenpiteet

Työpaketti 1: Kartoitus ja suunnittelu.

Toimenpide 1.1 Taustakartoitus

Tehdään kartoitus olemassa olevista hankkeen kannalta relevanteista XR- ja metaverseteknologioista ja niiden matkailusovelluksista sekä matkailun digitalisaation tulevaisuuden trendeistä. Seurataan alan kehitystä sekä kotimaan osalta että kansainvälisesti koko hankkeen ajan ja arvioidaan uusien teknologioiden ja ratkaisujen käyttökelpoisuutta Etelä-Savon matkailuliiketoiminnan edistämisen kannalta.

Toimenpide 1.2 Tarvekartoitus

Toimenpiteessä kartoitetaan osallistuvien Etelä-Savon organisaatioiden digitalisaation nykytila sekä tarpeet ja mahdollisuudet liittyen XR-teknologioiden ja muiden edistyneiden teknologioiden soveltamiseen liiketoiminnassa. Tähän tarkoitukseen käytetään tarkoituksenmukaisia menetelmiä kuten haastatteluja ja havainnointia paikan päällä.

Toimenpide 1.3 Ideointi ja yhteissuunnittelu

Toimenpiteessä ideoidaan ja suunnitellaan hankkeessa tehtävät kehittämistoimenpiteet ja kokeilut. Toimenpiteessä sovelletaan käyttäjälähtöisen suunnittelun ja yhteiskehittämisen menetelmiä kuten työpajoja ja fokusryhmiä sekä erilaisia ideoinnin menetelmiä. Suunnittelussa panostetaan erityisesti käyttäjänäkökulmaan, visuaalisuuteen ja designiin.

Työpaketti 2: Virtuaalinen matkailu

Toimenpide 2.1 Metaverse

Toimenpiteessä tutkitaan metaversen ja virtuaalimaailmojen mahdollisuuksia alueen matkailuliiketoiminnan edistäjänä. Selvitetään, miten ja minkälaisilla panostuksilla yritykset ja museot voisivat osallistua metaverseen

ja millä virtuaalisilla alustoilla niiden kannattaa olla mukana. Tällä hetkellä metaverse-alustoissa ei ole yhtä selkeää markkinajohtajaa ja uusia alustoja syntyy jatkuvasti.

Toimenpide 2.2 Virtuaaliset näyttelyt

Toimenpiteessä kehitetään alueen museoiden ja yritysten tarpeiden pohjalta virtuaalinäyttelyalustan konsepti ja kehitetään tai otetaan käyttöön tätä varten tekninen alusta. Lisäksi toteutetaan kokeellisia pilottitoteutuksia virtuaalinäyttelyistä Etelä-Savon sotahistoriaan ja muihin teemoihin liittyen osallistuvien organisaatioiden sisällöillä. Tavoitteena on kehittää sekä VR-laseilla että perinteisillä laitteilla helposti käytettäviä näyttelykokemuksia tukeva ratkaisu. Keskeisenä tavoitteena on myös saada lisättyä helposti uusia sisältöjä ja näyttelyjä sekä tuettua myös näyttelyjen kansainvälistämistä esim. kielten osalta. Virtuaaliset näyttelyt voivat edistää myös yleisemminkin alueen yritysten liiketoimintaa auttamalla tuotteiden esittelyssä ja markkinoinnissa.

Toimenpide 2.3 Virtuaalisen matkailun kehittäminen

Toimenpiteessä kehitetään menetelmiä ja hyviä käytäntöjä Etelä-Savon matkailun näkyvyyden ja digitaalisen saavutettavuuden parantamiseen virtuaalisilla alustoilla. Toimenpiteessä suunnitellaan hankkeen toimijoiden näkyvyys virtuaalisilla alustoilla mukaan lukien myös muut kuin Metaverse-alustat ja virtuaaliset näyttelyalustat ja edistetään toimijoiden osallistumista etenkin edistyneitä teknologioita hyödyntäville alustoille. Toimenpiteessä kootaan yritysten ja museoiden tarpeisiin suunnattu yksityiskohtainen katsaus virtuaaliseen matkailuun liittyvistä alustoista.

Työpaketti 3: XR-osaaminen ja Mikkelin matkailusovellus

Toimenpide 3.1 Edistyneiden teknologioiden osaamisen kehittäminen

Toimenpiteessä otetaan haltuun uusimmat XR-teknologiat ja niiden kehitysvälineet sisältäen myös XR-teknologioita tukevat tekniikat. XR-teknologiat kehittyvät nopeasti ja hankkeen aikana tulee oletettavasti markkinoille useita uusia laitteisto- ja ohjelmistoratkaisuja. Toimenpiteessä hankitaan myös hankkeen XR-toteutuksissa tarvittavat taidot sovellusohjelmoinnissa. Tarvittaessa otetaan haltuun myös muita edistyneitä teknologioita hankkeen työpaketissa 4 toteutettavia kokeiluja varten.

Toimenpide 3.2 Lisätty todellisuus

Toimenpiteessä kehitetään edistyneitä lisätyn todellisuuden ratkaisuja sekä Etelä-Savon matkailun edistämiseksi yleisesti että hankkeen sidosryhmien liiketoimintatarpeisiin pohjautuen. Alustana käytetään Tarina-alustaa, joka on hankittu edeltäjähankkeessa käyttöön Päämajakaupunki Mikkelin -sovelluksen alustaksi. Alustalla on edistyneitä lisättyyn todellisuuteen liittyviä ominaisuuksia, jotka mahdollistavat mm. rakennusten 3D-mallien näyttämisen lisättyssä todellisuudessa siten, että niiden sisällä voi kävellä, sekä hotspot-infopisteiden ja erilaisen median lisäämisen 3D-malleihin paikkaperustaisesti. Nämä ominaisuudet ovat kansainvälisestikin vertaillen kehityksen kärjessä.

Toimenpide 3.3 Mikkelin matkailusovelluksen jatkokehittäminen ja ylläpito

Toimenpiteessä täydennetään sotahistoriaan keskittyvää Päämajakaupunki Mikkelin -matkailusovellusta uusilla kohteilla ja sisällöillä.

Työpaketti 4: Kokeileva kehittäminen

Toimenpide 4.1 Kokeilut

Toimenpiteessä toteutetaan hankkeeseen osallistuvien tahojen liiketoimintatarpeiden perusteella XR-kokeiluja mm. virtuaaliseen matkailuun että lisättyyn todellisuuteen liittyen. Laaditaan osallistuvien organisaatioiden tarpeiden mukaan kokeellisia XR-prototyyppisiä ja sovelletaan olemassa olevia ohjelmistoja. Kokeillaan esimerkiksi erilaisia järjestelmiä virtuaalisten näyttelyjen ja metaverse-toteutusten järjestämiseen hankkeen sidosryhmien sisällöillä. Kokeilut voivat liittyä myös yleisiin alueen matkailunähtävyyksiin.

Toimenpide 4.2 Testaaminen ja arviointi

Toimenpiteessä arvioidaan ja testataan toteutettujen XR-kokeilujen tuloksia. Kehitetyt prototyypit testataan kohderyhmään kuuluvilla koekäyttäjillä ja käytetään hyväksi havaittuja määrällisiä ja laadullisia tiedonkeruumenetelmiä palautteen keräämiseen. Kerätään palautetta myös osallistuvilta yrityksiltä ja museotoimijoilta kokeilujen onnistuneisuuteen liittyen yritysten ja museoiden liiketoiminnan kannalta. Kokeiluissa kehitettyjä ratkaisuja kehitetään iteratiivisesti eteenpäin kohti käyttökelpoisia sovelluksia kokeiluissa saatujen tulosten pohjalta kiinnittäen erityistä huomiota liiketoimintapotentiaaliin, visuaalisuuteen, käytettävyyteen ja matkailijoiden kokemukseen.

Työpaketti 5: Tiedotus, verkostoituminen ja uusi liiketoiminta

Toimenpide 5.1 Tiedotus ja julkaisutoiminta

Hankkeen tiedotustoiminnan avulla parannetaan virtuaalisen matkailun alustojen ja XR-teknologioiden tarjoamien mahdollisuuksien tunnettuutta Etelä-Savon matkailutoimijoiden keskuudessa. Hankkeen aikana saadut kokemukset ja tiedonkeruiden tulokset julkaistaan ja hankkeen tiedotustoiminnalla tuetaan kansallisesti ja kansainvälisesti matkailijoiden kiinnostumista Etelä-Savosta ja sen matkailukohteista. Hankkeesta tiedotetaan myös tiedotusvälineissä. Hankkeen edistyneimpiä tuloksia esitellään myös kansainvälisissä konferensseissa (esim. vuosittainen ENTER-konferenssi). Tiedotuskanavana toimivat myös hankkeen verkkosivusto ja Xamkin TKI-blogi. Hankkeen verkkosivusto laaditaan julkishallinnon verkkosivustoja koskevat saavutettavuusvaatimukset huomioiden ja saavutettavuus huomioidaan myös muussa hankkeen toiminnassa.

Toimenpide 5.2. Verkostoituminen

Toimenpiteessä verkotetaan alueen matkailu- ja museoalan toimijoita ja laajennetaan edistyneistä digiteknologioista kiinnostuneiden matkailutoimijoiden ryhmää. Verkostoidutaan kansallisesti ja tarvittaessa myös kansainvälisesti relevanttien toimijoiden ja verkostojen kanssa. Edistetään myös alueen matkailuyritysten ja museoiden verkostoitumista alueen ulkopuolelle.

Toimenpide 5.3. Uusi liiketoiminta

Hankkeen toimenpiteissä otetaan huomioon uuden liiketoiminnan ja kasvun synnyttämisen näkökulma läpi koko projektin tunnistamalla potentiaalisia markkina- ja asiakastarpeita ja suunnittelemalla niihin sopivia liiketoimintamalleja ja kartoittamalla myyntikanavia ja -alustoja. Uutta liiketoimintaa pyritään edistämään sekä osallistuviin yrityksiin ja museoihin että mahdollinen kokonaan uusi spinoff-liiketoiminta huomioiden. Merkittävää uutta liiketoimintaa voi syntyä esim. virtuaalisten näyttelyjen alustaratkaisuun liittyen, jos hankkeessa pystytään kehittämään kilpailukykyinen oma ratkaisu. Laaditaan suunnitelma uudesta liiketoiminnasta myös hankkeen jälkeiselle ajalle.

Lisätietoja hakemuksesta

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Mikkeli, Savonlinna, Pieksämäki, Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mäntyharju, Pertunmaa, Puumala, Rantasalmi, Sulkava

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Täydelliset kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman taulukot sekä de minimis -tuki-ilmoitus ovat hakemuksen lopussa.

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	380 779	0	380 779
2 Matkakustannukset	0	0	0
3 Muut kustannukset	0	0	0
4 Ostopalvelut	0	0	0
Flat rate 40 %	152 313	0	152 313
5 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	0
6 Kertakorvaus hankkeen tuotokset	0	0	0
Nettokustannusarvio yhteensä	533 092	0	533 092

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	426 473	0	80 %
2 Omarahoitus: kuntarahoitus	0	0	0 %
2 Omarahoitus: muu julkinen rahoitus	76 011	0	14 %
2 Omarahoitus: yksityinen rahoitus	30 608	0	6 %
3 Ulkoinen kuntarahoitus	0	0	0 %
4 Ulkoinen muu julkinen rahoitus	0	0	0 %
5 Ulkoinen yksityinen rahoitus	2 000	0	0 %
Rahoitussuunnitelma yhteensä	533 092	0	100 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanketta haetaan rahoitettavaksi toimintalinjalta 7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi, erityistavoitteesta 7.1. Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä. Keskeisenä teemana hankkeessa on virtuaalinen matkailu. Hankkeessa tavoitteena on edistää XR-teknologioiden soveltamista Etelä-Savon matkailuyritysten ja museotoimijoiden keskuudessa ja lisätä XR-teknologioihin liittyvää osaamista alueella. Hanke on teemallisesti alueellisen siirtymäsuunnitelman mukainen (matkailun kehittäminen).

Hankehakemus on pisteytetty Etelä-Savon maakuntaliiton pisteytystyöryhmässä 21.8.2023 ja se ei ole saanut erityistavoitteen kriteereistä riittävää määrää pisteitä tullakseen hyväksytyksi. Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet ovat osin erityistavoitteen mukaisia, mutta hakemuksessa mainitut toimenpiteet eivät kaikilta osin ole riittävän konkreettisesti kuvattuja eikä uutuusarvoa kuvaavia. Erityistavoitekohtaisista valintaperusteista hanke edistää osittain kasvuhakuista ja uudistavaa työllistävää liiketoimintaa, mutta tulokset jäävät välillisiksi eivätkä konkretisoidu hankeaikana. Lisäksi hanke parantaa matkailuun kytkeytyvien yritysten kasvu- ja innovointivalmiuksia, mutta hankkeen aikana konkretisoituvat tulokset ovat vaatimattomat hankkeen resursseihin nähden.

Hankesuunnitelmassa ei avata riittävän selkeästi sen tuottamaa lisäarvoa suhteessa hakijan aikaisemmin toteuttamaan lisätyn todellisuuden matkailun kehittämishankkeeseen, johon hakemuksessa viitataan. Hankkeen alussa tehdään ideointia ja kartoituksia, joiden mukaan tehtävät kehittämistoimenpiteet ja kokeilut suunnitellaan. Hankkeen riskinä on, että ideoinnin ja kartoitusten tuloksena ei löydy selkeitä ja täsmällisiä kehittämiskohteita hankkeen toimenpiteiksi. Hankkeen kokoon nähden sen tuotos- ja tulosindikaattorit ovat vaatimattomat.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke on pisteytetty maakuntaliiton pisteytystyöryhmässä 21.8.2023

Etelä-Savon maakuntaliiton hankeryhmä käsitteli hanketta 10.1.2024

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö käsitteli hanketta 16.1.2024

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei